

Természeti adottságok

Létavértes két táj határán fekszik, összesen 11 662 hektár területen. A település északi része a **Dél-Nyírséghez**, míg déli része már az **Érmelléki Lössös Háthoz** tartozik.

Parabolabuckák az északi határban

A környék **éghajlata** mérsékelt szárazföldi, a napsütéses órák száma viszonylag magas (2000 óra/év), az évi **középhőmérséklet** 10 °C. Az éves **csapadékmennyiség** alacsonynak mondható, hiszen az átlagos érték 600 mm alatt van. A csapadékformák közül a mezőgazdasági művelés szempontjából kiemelkedik a hó. Általában az év 42 napján borítja hó a földeket (2000. év után ez csökkent), az átlagos hóvastagság 17 cm.

Az éghajlati adottságok miatt a térségben a **természetes növénytakaró** uralkodó társulása a **tölgy –kőris -szil ligeterdő**, míg a magasabb térszíneken a **gyöngyvirágos tölgyes** is megjelenik.

Ezek aránya ma alacsonynak mondható a mindenütt elterjedt, emberi tevékenység által uralt félig természetes, vagy mesterséges mezőgazdasági ökoszisztémákhoz (szántók, kertek, gyümölcsösök, legelők) képest.

A meglévő erdőterületek nagyobb része **telepített akácerdő**, illetve ugyancsak telepített fenyő és nyár. Ezeknek köszönhetően az erdősültség mértéke alföldi viszonylatban igen jónak mondható.

A déli határ csernozjom talajú

A **Dél-Nyírség**re jellemző homokformák (18-20 méter magas parabolabuckák, mocsári növényzetet rejtő nyírvízlaposok) teszik változatosá az alföldi felszínt.

A homokos területek talajai kedvezőtlen termőképességűek, az aranykorona értékek 7-13 között vannak. Erre a térségre a természeti adottságok alapján jellemző az **Erdőpuszták** név.

Az **Érmelléki Lössös Háthoz** tartozó kedvező talajadottságokkal rendelkező (mészlepedékes csernozjom) terület mezőgazdasági művelésre kiváló.

A mesterséges víztározó

A buckaközi mélyedésekben általában igen ingadozó vízjárású **vízfolyások és mocsarak** (pl.: Mosontamocsár) találhatóak.

Az 1980-as években létrehozott létavértesi **mesterséges víztározónak** elsődlegesen árvízvédelmi funkciót szántak (a Felső-Tisza vidék tehermentesítése árvíz esetén), azonban a későbbiekben horgásztóként is funkcionált, helyi horgászegyesület alakult, rekreációs funkciói is voltak.

Az 1990-es csapadékszegény évek következtében a tó kiszáradt, a halállomány elpusztult, újratelepítésre nem került sor. A 2006-ban megalakult önkormányzat tervezte a vizes élőhely környezetének újbóli hasznosítását. Érdemben nem történt semmi.

A területen a **talajvizek** átlagosan 2-4 méter mélységben találhatóak, míg bizonyos helyeken a nagyobb löszborítottság miatt 8-14 méter mélységig is le kell fúrni.

Komoly próbafúrások eredményeként a fosszilis rétegekben 72-78 °C -os **termálvízre** bukkantak a település alatt. (A víz összetétele valószínűleg hasonló a Debrecenben és Hajdúszoboszlón kitermelt hévizekével.)

A közelmúltban végzett kutatómunka eredményeként az északi határrészen jelentős **gázlelőhelyre** bukkantak.

A gázlelőhely

Iryni Arborétum

Erdőpusztai táj

Egyhajúvirág

Leggyakoribb **szélirányok** az északi, északkeleti, illetve a délnyugati.

A település egy része, botanikai különlegességei miatt természetvédelmi oltalom alatt áll, mint a [Hajdúsági Tájvédelmi Körzet](#) része.

A Kék -Kálló völgye botanikai gyűjtőhelye a Nyírségi természetes élőhelyeknek (nyírvízlaposoktól az ezüsthársas tölgyesig). A Dél-Nyírséghez tartozó "Kiserdő" nevű tájrészlet (Újléta határában) rendelkezik Magyarország egyik legnagyobb [Egyhajúvirág](#) állományával.

A Létavértes és Pocsaj közötti terület látványos löszformák, különleges geomorfológiai képződmények, ugyanakkor löszpusztai növények élőhelyei is, ezért ez a táj a [Bihari - sík Tájvédelmi Körzet](#) része. A löszleszakadás közelében húzódó Ér völgyében található láp igen ritka jégkorszaki maradványnövények gyűjtőhelye.

(Szerkesztette: Turóczy B. 2015.)